

Hillel prozbol-törvénye

Bieber Mózes

(hebraisztika, 1. évfolyam, közepes tanuló)

- 1. Bevezetés:** Mi a prozbol? Miben segíti a zsidóság mai irányzatainak a megértését?
- 2. Kutatási kérdés:** mely irányzatok értelmezik Hillel prozbol-törvényét a halákha betűjéhez való ragaszkodásnak, és mely irányzatok értelmezik azt a halákha szelleméhez való ragaszkodásnak?
- 3. Módszertan:** internetes keresés

Prozbol: jesivis/mitnagged olvasat

The Prozbol entails handing one's debts over to Bais Din, or appointing Bais Din to collect on his behalf^[4]. The actual *Shemita* prohibition is that a lender may not pressure a borrower to pay him back. This does not preclude Bais Din from being able to collect on his behalf. Hillel's institution of Prozbol is considered so incredible that the Mishna literally describes it as a '*Tikkun HaOlam*' (loosely translated as 'World Saving').

Forrás: <http://ohr.edu/6040> – *Ohr Somayach*

Prozbol

Rabbi Dr. Asher Meir

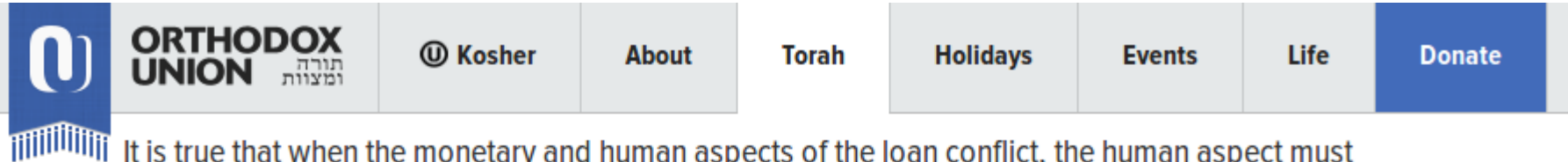
Our parsha relates the various mitzvot relating to the release of debts in the shemitta year: the commandment to release debts when this year passes, the commandment to abstain from collecting these debts (Devarim 15:1-3), and at the same time a warning not to refrain from lending money in anticipation of the release. (Devarim 15:9-11.)

So it seems a bit surprising that despite this stern warning, our Sages indicated that it is commendable for the borrower to return the money anyway. First it is necessary for the lender to affirm that he is wholeheartedly releasing the debt; only afterwards is it praiseworthy for the borrower to say that “even so”, he wants to return the money. (Mishna Sheviit 10:8-9.)

It seems even more surprising that the Sages themselves provided a way to evade the release altogether, through the mechanism of the prozbol, a special conveyance whose effect is to temporarily transfer one’s debts to the beit din, which is not obligated in the release. (Mishna Sheviit 10:3-7.)

Forrás:

<https://www.ou.org/torah/mitzvot/meaning-in-mitzvot/prozbol/> – *Orthodox Union*

It is true that when the monetary and human aspects of the loan conflict, the human aspect must dominate. However, the ideal would be to avoid the conflict altogether. One way that this can occur is for the lender to assert that he whole-heartedly releases the debtor from his obligation. Then the aspect of personal subjugation is removed; only the aspect of monetary fairness remains, so it is commendable in such a case to return the money. (Based on Rav Kook's Ein Ayah on chapter 10 of Sheviit.)

The same objective is achieved by transferring the debts to the beit din through the prozbol. While it is abhorrent for one individual to be subordinate to another, it is understood that all are subordinate to the authority of the beit din. So prozbol also succeeds in removing the dimension of personal subjugation from the loan, making it possible for the loan to be collected even after shemitta.

Forrás:

<https://www.ou.org/torah/mitzvot/meaning-in-mitzvot/prozbol/> – *Orthodox Union*

Prozbol: jesivis > neológ olvasat

Üdvözlünk Hírlevél Imák, dallamaink Tanulás Képek Könyvtár

Az adósság elengedés éve és a prozbol

(további tanulások)

▶ 00:00 | 05:22

[haskafa/26_prozbol.mp3](#) (5:22)

- a hetedik napon (*sábesz*) megpihenünk, a hetedik évben (*smita*) a föld pihen
 - tilos az aratás, vetés, a terménnyel nem kereskedünk
 - elengedjük az adósságokat
- probléma, ha valaki kicsivel a smita év előtt kér kölcsön
 - ha kölcsönkérik tőlünk, és tudunk, micvakötelesség adni
 - már a Tóra is megtiltja, hogy a közeledő hetedik évre hivatkozva utasítsuk el
- *prozbol*: rabbinikus bíróságnál (*bét din*) elhelyezett okirat, mely lehetővé teszi az adósság behajtását a hetedik év után is
 - lehetséges-e a tórai törvényt így „felülírni”? (pl. szombaton autót vezetni, stb.)
 - nem: mióta a többség nem Izrael földjén él, a törvény már nem tórai, hanem rabbinikus „emlékeztető”
 - ha prozbol nem lenne, az emberek valószínűleg egyáltalán nem adnának kölcsön, így több tórai tilalmat is megszegnének

Rabbi Dovid Gottlieb előadása alapján

Nemrég frissült

- Vivászer Lánú 2014.09.11.
- Tanulás 2014.07.08.
- Imatanulás 2014.07.08.
- dallamai 2014.01.07.

Feliratkozás

a Vivászer Lánú - Páva utcai hírlevélre

RSS

Search

Keresés

Forrás:

<http://pavazsinagoga.hu/wiki:az-adossag-elengedes-eve-es-a-prozbol>

Prozbol: populáriszá tett talmudista haszid olvasat

Gittin 36a-b

 share print

August 15, 2008

Another example of *tikkun ha-olam* - a rule established in order to encourage the proper workings of society - that appears in the **Mishnah** is **Hillel**'s establishment of a *prozbol*. A *prozbol* is a legal document that is written prior to the beginning of the *shemita* - Sabbatical - year. Aside from the agricultural laws connected with the *shemita* year, the **Torah** also commands that all debts are annulled - via the law known as *shemitat kesafim*. The *prozbol* document effectively turns over all debts to the courts so that the individual creditor will not be collecting - which would be forbidden after *shemita* - rather the court, which is not obligated in this law, will be collecting the debts.

Forrás:

http://steinsaltz.org/learning.php?pg=Daf_Yomi&articleId=1096 – *Aleph Society*

Prozbol: radikális reform vagy sem?

Re: Presenting Halacha as moral and just

 [Forum List](#) [Message List](#) [New Topic](#) [Print View](#)

 Mordechai Spiegelman

October 27, 2004 10:00PM

<HTML>Dear Shalom,

The recent and ongoing discussion about possible conflicts between Halacha and "morality" has gone far afield and crossed red lines. Steve Bailey's recent post that "our poskim have always made 'radical reforms' to align Halacha with its moral consequences (like prozbol, heter iska, eruv, etc)" calls for a rebuttal. I can't explain the reference to "etc.", but I can easily prove that prozbol and heter iska, while based on Torah sources, were a concession to prevailing, lower, moral standards.

Forrás:

<http://lookstein.org/lookjed/read.php?1,4529,4595,quote=1>

Prozbul: reform olvasat

OK, but doesn't the Torah clearly condemn same sex relationships?

The Torah condemns many things which rabbis over thousands of years, uncomfortable with the ethical implications, have sought to redress. Early examples are the stoning of a rebellious son (*ben sorer u-moreh Dt. 21:18*) which the Mishnah uses legal arguments to restrict to the point of practically impossible; the requirement of two witnesses in a legal case (*al pi shei eidim Dt. 19:15*) which the Talmud reduced to one in the case of confirming the death of a husband in order to allow his wife (the agunah) to remarry; and Hillel's *prozbul* which allowed Jewish businesses to bypass the forgiving of debts once every seven years (*Dt. 15:1-2*). In the last case, the *Mishnah (Gittin 4.3)*, simply states: "Hillel established the *prozbul* in order to repair the world."

Forrás:

<http://saupj.org.za/questions-and-answers-about-same-sex-marriage/>
– *South African Union for Progressive Judaism*

Hillel prozbol-törvénye

4. Primér eredmények: minden forrás elfogadja, hogy Hillel célja a törvény szelleméhez való ragaszkodás. Egyes források (haszid, reform...) a törvény szellemének való megfelelésre fektetnek nagyobb hangsúlyt. Mások azt emelik ki, hogy Hillel gondolatmenete beleilleszkedik a halákha rendszerébe. Van, aki hangsúlyozza a halákha történeti fejlődését. Reform forrás: a betű a szellemhez igazodott mindig is, vagyis a szellem a legfontosabb.

Hillel prozbol-törvénye

5. A kutatási kérdés megválaszolása: minden irányzat elfogadja, hogy Hillel célja a törvény szelleméhez való ragaszkodás. Egyes irányzatok (haszid, reform...) a törvény szellemének való megfelelésre fektetnek nagyobb hangsúlyt. Mások azt emelik ki, hogy Hillel gondolatmenete beleilleszkedik a halákha rendszerébe. Van, aki hangsúlyozza a halákha történeti fejlődését. Reform irányzat: a betű a szellemhez igazodott mindig is, vagyis a szellem a legfontosabb.

Hillel prozbol-törvénye

5. Diskusszió: az eredeti kérdésfeltevés nem volt igazán szerencsés, mert a valóság árnyaltabb annál, mint amit a kérdésfelvetés sugall.

Valószínűleg még árnyaltabb képet kaptunk volna, ha több forrás nézek meg. Például régi magyar neológ forrásokat.

Hillel prozbol-törvénye

6. Összefoglalás: A prozbol-törvény értelmezésének a története jól illusztrálja a különböző irányzatok közötti szemléletbeli különbségeket, ugyanis...

További feladatok: ahogy említettem, több (és régebbi, klasszikus) forrást kellene megnézni, nem csak az interneten random keresni.

Továbbá, össze lehetne vetni a prozbolról írtakat más kérdésekről írtakkal.